

Kvalitetsredovisning 2009

Barn & utbildning
KRISTIANSTADS KOMMUN

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Grundfakta och bakgrund	4
Presentation av verksamheten och förutsättningar för arbetet	4
Verksamhetsomfattning	5
Underlag och rutiner för kvalitetsredovisningen	5
Syfte och funktion	5
Underlag	6
Åtgärder enligt föregående års kvalitetsredovisning och mål för den aktuella tidsperioden	7
Mål	7
Övergripande mål ur skolplanen:	7
<i>Utbildningsresultatet ska vid mandatperiodens slut vara bättre än genomsnittskommunen i Sverige</i>	7
Åtgärder:	7
Lärande & kunskap	7
Mål ur skolplanen:	7
Åtgärder:	7
Trygghet och trivsel	8
Mål ur skolplanen:	8
Åtgärder:	8
Inflytande & engagemang	8
Mål ur skolplanen:	8
Åtgärder:	8
Förutsättningar för verksamhetens måluppfyllelse	9
Organisation	9
Verksamheter	9
Arbetet i verksamheten	11
Stärka rektors centrala roll	11
Stärka pedagogerna i sitt läroplansuppdrag	12
Fokus på mål och bedömning	13
Systematisk kvalitetsuppföljning	14
Utveckling, kunskaper och lärande	15
Normer och värden	15
Ansvar och inflytande	15
Barn i behov av särskilt stöd	16
Barn med annat modersmål än svenska	16
Uppföljning av Skolverksinspektionens åtgärder	17
Resultat och måluppfyllelse	17
Utveckling, kunskap och lärande	17
Förskola	17
Skolbarnsomsorg	17
Grundskola	17
Nationella prov åk 3	17
Nationella prov åk 5	18
Nationella prov åk 9	18
Betyg åk 9 och behörighet till gymnasiet	18

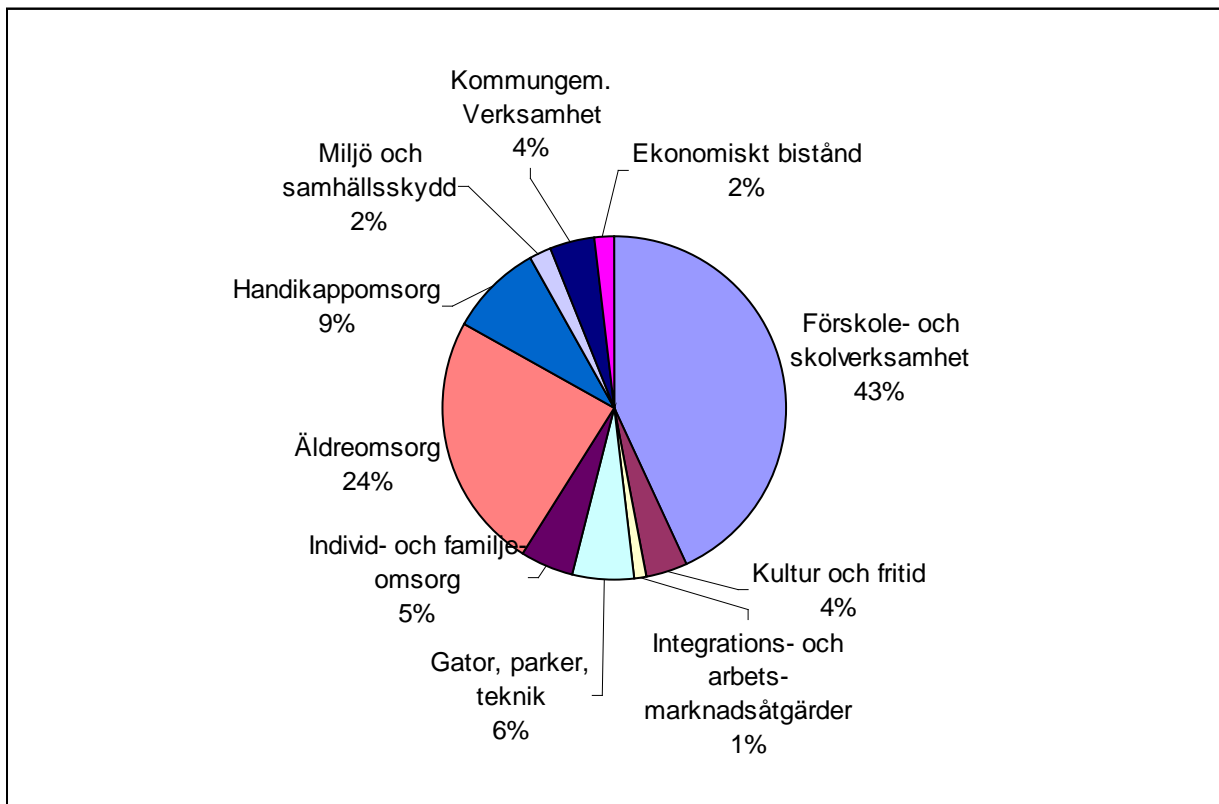
Gymnasieskola	18
Normer och värden	19
Förskola	19
Skolbarnsomsorg	19
Grundskola	19
Gymnasieskola	19
Särskola	19
Inflytande och ansvar	20
Förskola	20
Grundskola och gymnasieskola	20
Analys	20
Utveckling, kunskap och lärande	20
Förskolan	20
Skolbarnsomsorgen	20
Grundskolan	21
Normer och värden	22
Inflytande och ansvar	22
Uppföljning av likabehandlingsplan	22
Åtgärder för förbättring	23
Rektors pedagogiska ledarskap	23
Didaktisk pedagogisk kompetens	24
Mål och bedömning	24
Bilagor	25

Grundfakta och bakgrund

Presentation av verksamheten och förutsättningar för arbetet

Kristianstads kommun är till ytan Skånes största kommun och har en folkmängd på 77 977 personer. Näringslivet är starkt differentierat med tyngdpunkt på livsmedel och jordbruk med binäringar. I kommunen finns en högskola, sex gymnasieskolor och en väl utbyggd förskola och grundskola. Utbildningsnivån i kommunen ligger i nivå med övriga riket.

Kommunens budget uppgår till ca 3,7 miljarder. Nästan 45 % av kommunens budget går till förskole- och skolverksamhet, närmare 1,5 miljarder. Budgeten var under 2009 fördelad enligt bild nedan

All verksamhet inom Barn- och utbildning är samlad under en gemensam nämnd, Barn – och utbildningsnämnden. Mål- och resultatstyrningen i kommunen bygger på Balanserad styrning.¹ Kommunens skolplan, *Kunskap lyfter Kristianstad*, utgör ett annat viktigt styrinstrument för nämndens verksamheter. Det övergripande målet för mandatperioden är; *Utbildningsresultatet ska vid mandatperiodens slut vara bättre än genomsnittskommunen i Sverige.*

¹ Balanserad styrning infördes under 2006 och utgörs av fyra perspektiv; ekonomi, medborgare, medarbetare och utveckling

Verksamhetsomfattning

Den kommunala verksamheten omfattade 2009 ca 3500 barn i förskoleverksamhet 7900 elever i grundskola, knappt 130 elever i obligatorisk särskola, 3750 elever i gymnasieskola, 56 elever inom gymnasiesärskola och ca 1100 studerande inom vuxenutbildningen. Inom Barn- och utbildningens verksamhetsområde arbetade drygt 2900 tillsvidareanställda personer. Svenska för invandrare genomförs av **Väglednings- och lärcentrum (VLC)**, som organiseras inom Integrations- och arbetsmarknadsnämnden.

Underlag och rutiner för kvalitetsredovisningen

Syfte och funktion

Kvalitetsredovisningen regleras av en förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet².

Huvudmannen har det övergripande ansvaret för att enheterna bedriver verksamhet i enlighet med författningar inom området. Huvudmannen skall skapa förutsättningar för verksamheterna att kunna nå de nationella målen och avgör vilka resurser som tilldelas dem. Vidare skall det i kvalitetsredovisningen redovisas en uppföljning och utvärdering av likabehandlingsplanen³.

Kvalitetsredovisningen ska enligt allmänna råden⁴ fungera framåtsyftande och ligga till grund för utvecklings- och verksamhetsplanering för kommande period. Den ska användas som ett underlag för dialoger om förbättringsbehov, planering och fördelning av uppdrag och ansvar. Den del i det systematiska kvalitetsarbetet som bedrivs inom Barn- och utbildningsförvaltningen i Kristianstads kommun beskriver i vilken utsträckning verksamheterna når de nationella målen.

För nämndens verksamheter finns en gemensam mall för respektive verksamhet och den följer den struktur som föreslås i de allmänna råden. Det sker ständigt en dialog om hur arbetet kan förbättras. Enheternas kvalitetsredovisningar har tidigare år redovisats per kalender år men kommer fr.o.m. 2009 att redovisas per läsår.

Kvalitetsredovisningarna läses både på skolområdesnivå och på kommunnivå. De följs upp och återkopplas vid förvaltningschefens uppföljningsträffar med skolchefen. En viktig förutsättning för nämndens verksamhetsstyrning och utveckling är en struktur i arbetet med målformulering, processbeskrivning, uppföljning, analys och åtgärdsplanering. Ett processinriktat, strategiskt arbete har initierats och under 2009 har alla rektorer inom samtliga verksamheter erbjudits personlig feedback och återkoppling på enheternas kvalitetsredovisningar.

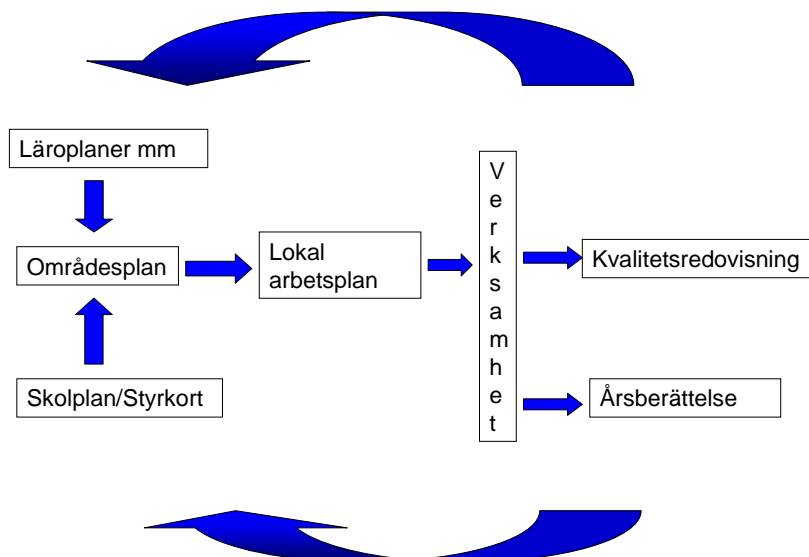
Utifrån de nationella styrdokument, skolplan och förvaltningens styrkort skriver skolområdena områdesplaner som sedan bryts ner till arbetsplaner. Arbetsplanerna i sin tur ska förhålla sig både till det kommunala och det nationella uppdraget och ska beskriva vilka mål verksamheten prioriterar och hur enheten avser att arbeta under verksamhetsåret. Särskild hänsyn tas till de åtgärder som beslutades i föregående kvalitetsredovisning. Det

² Förordning (1972:702) om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m

³ 4: e kap Skollagen (1985:1100), diskrimineringslagen (2008:567) och förordningen (2006:1083) om barns- och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

⁴ Allmänna råd och kommentarer kvalitetsredovisning, Skolverket 2006

kommunala uppdraget redovisas i kommunens årsredovisning och det nationella uppdraget redovisas i kommunens kvalitetsredovisning - två dokument som är varandras förutsättningar och som måste samverka. Nedanstående bild visar sambandet för styrning och kvalitetsarbete inom nämndens verksamhetsområde.

Figur 1- Sambandet för styrning och kvalitetsarbete inom nämndens verksamhetsområde

Underlag

Följande material utgör grund för 2009:års kvalitetsredovisning;

- Uppföljning av föregående års åtgärder
- Genomsnittligt meritvärde åk 9 och Gymnasieskolan
- Nationella prov för grundskolan i åk 3, 5 och 9
- Uppföljning av Trygghet och trivselenkät och attitydundersökning bland föräldrar i förskolan
- Attitydundersökning inom gymnasieskolan som genomförs tillsammans med våra jämförelsekommuner i 3KVH⁵
- Verksamhetsrapport skolhälsovården
- Verksamhetsrapport modersmålsundervisning
- Skolområdenas årsredovisningar
- Uppföljning av Skolverksinspektion 2007
- Uppföljning av måluppfyllelsesatsningar inom läsa, skriva och räkna

⁵ 3KVH innefattar kommunerna Kristianstad, Kalmar, Karlskrona, Växjö och Halmstad

Åtgärder enligt föregående års kvalitetsredovisning och mål för den aktuella tidsperioden

Målen i skolplanen utgår från fastställda nationella och kommunala mål. De utgör grunden för Barn- och utbildningsförvaltningens arbete under 2008-2010. Det övergripande målet är att utbildningsresultatet ska vara bättre än genomsnittskommunen i Sverige. Till skolplanen finns en uppföljningsplan och ett antal verksamhetsmål vilka årligen redovisas i kvalitetsredovisningar och årsberättelser.

Nedanstående åtgärder kommer att vidtas under 2009 för att nå målen.

Mål

Övergripande mål ur skolplanen:

Utbildningsresultatet ska vid mandatperiodens slut vara bättre än genomsnittskommunen i Sverige

Åtgärder:

- Stärka rektoreernas centrala roll
- Stärka pedagogerna i sitt läroplansuppdrag
- Fokusera på mål och bedömning
- Systematisera uppföljningen

Lärande & kunskap

Mål ur skolplanen:

Elevernas färdigheter i "läsa, skriva, räkna" ska förbättras

Eleverna ska stimuleras till ökat intresse för naturvetenskap och teknik

Ökad satsning ska ske på språkutveckling

Samarbetet med föreningar, arbetsliv och högskolor/universitet ska utvecklas och fördjupas

Andelen medarbetare med för verksamheten efterfrågad utbildning ska öka

Åtgärder:

- Åtgärdsplan för läsa, skriva och räkna, det s.k. 11-punktsprogrammet
- Fortsätta satsningen av utvecklingsprojekt i svenska, matematik, naturvetenskap och teknik, s.k. måluppfyllelsesatsning
- Ingå i samverkan med lokala föreningar inom projekt, idrottslyftet
- Lärare utbildas genom lärarlyftet till magisterbehörighet
- Ingå i tankesmedjor i samverkan med högskolor
- Maximalt utnyttjande av Lärarlyftet
- Processtöd i mål och bedömning
- Nulägesbeskrivning av arbetet med etnisk mångfald

Trygghet och trivsel

Mål ur skolplanen:

Eleverna och medarbetarna ska, genom olika former av insatser vidareutveckla och fördjupa en gemensam insikt och förståelse för människors lika värde

Eleverna ska genom möten med människor, miljöer och olika kulturinslag få ökad förståelse för olikheter

Förebyggande hälsoarbete ska genomsyra alla verksamheter

Åtgärder:

- Fortsätta utbildning i relationskompetens till arbetslag
- Prioritera andra insatser på skolområdena som t.ex. Lions Quest och livskunskap på schemat
- Fortsatt utbyte mellan skolor med elever från landsbygd och stad
- Fortsatt utveckling av hälsobefrämjande arbetsplatser
- Arbeta för fler Grön Flagg certifieringar med inriktning mot hälsa och livsstil
- Säkerställa att likabehandlingsplanerna uppfyller förordningens krav

Inflytande & engagemang

Mål ur skolplanen:

Eleverna ska i alla avseenden stimuleras till ökad delaktighet för att kunna påverka sin vardag

Samverkansformer ska finnas för föräldrainflytande

Profilering av verksamheten ska uppmuntras

Medarbetarna ska ta del av fortbildning utifrån individuella planer

Skolledarna ska regelbundet erhålla fortbildning för ett framgångsrikt ledarskap

Åtgärder:

- Utveckla de individuella utvecklingsplanerna till framåtsyftande planer
- Utveckla former för reellt elevinflytande
 - utveckla elevråden mot reellt inflytande med hjälp av elevrådstjänstemannen
- Utveckla formerna för föräldrainflytande
 - skapa delaktighet i arbetet med arbetsplaner och kvalitetsredovisningar
 - pröva olika former för föräldrainflytande
- Använda medel för måluppfyllelsesatsning till profileringar
- Implementera den påbörjade IT-baserade kompetensmodulen
- Skolledarträffar varannan månad, följ kvalitetsåret
- Processledarutbildning till samtliga rektorer
- Samtalsledarutbildning
- Utbildning i att konkretisera och följa upp strävansmål i förskolan

Förutsättningar för verksamhetens måluppfyllelse

Organisation

Barn- och utbildningens verksamheter omfattar förskola, pedagogisk omsorg (familjedaghem), öppen förskola, grundskola, grundsärskola, musikskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och vuxenutbildning. En del av kommunens utbildningsverksamhet bedrivs i enskild regi.

Den kommunala verksamheten var fram till december 2009 organiserad i åtta skolområden, sju skolområden med förskola och grundskola och ett skolområde med gymnasie- och musikskola och vuxenutbildning.

Förvaltningen leds av förvaltningschef, med stöd av tre avdelningschefer för ekonomi, personal och planering samt stabsfunktioner som projektledare, utvecklingsstrateger och controller. Till den centrala förvaltningen hör också Pedagogiskt center som bl. a. arbetar med kompetensutveckling utifrån skolområdenas behov. Varje skolområde leds av en skolchef. Förvaltningschef, avdelningschefer, skolchefer, stabspersoner och chef för Pedagogiskt center bildar tillsammans en strategisk ledningsgrupp, SLG, vars uppgift är att arbeta med övergripande strategiska frågor. Skolchefen har till sin hjälp en administrativ chef och ett antal rektorer, som leder en eller flera förskolor/skolor, vilka bildar skolområdets ledningsgrupp.

I maj 2009 togs beslut om en minskning av antalet skolområden från åtta till fem områden, fyra inom förskole-, särskole- och grundskoleverksamheten och ett område inom gymnasie- och vuxenutbildningen. Under hösten fattades också beslut att omorganisera Pedagogiskt center till Utvecklingsavdelning och renodla avdelningar och SLG. Den nya organisationen trädde i kraft 1 januari 2010.

Verksamheter

Förskola, öppen förskola och familjedaghem/Pedagogisk omsorg

I december fanns det 56 kommunala förskolor och 12 enskilda förskolor.

Ca 3500 barn var placerade i de kommunala förskolorna varav ca 660 hade ett annat modersmål än svenska. Under 2009 hade ca 200 förskolebarn modersmålsträning i fyra olika språk.

Öppen förskola har under året bedrivits i tre skolområden, område 2, 3 och 4. De öppna förskolorna har erbjudit aktiviteter för de föräldrar och barn som besökt förskolan. En av de öppna förskolorna har bedrivit verksamhet i samarbete med socialförvaltningen och Region Skåne. Förutom ansvarig förskollärare har de besökande också haft tillgång till socialrådgivare, distriktssköterska och barnmorska.

23 familjedaghem bedrevs under året på olika orter i kommunen. Verksamheten har minskat under de senaste åren. Samarbete har skett mellan dagbarnvårdarna och med närliggande förskolor. De har haft tillgång till gemensam lokal för samverkan och gemensamma aktiviteter.

Från 1 juli 2009 återfinns familjedaghem/dagbarnvårdare under begreppet pedagogisk omsorg.

Grundskola med förskoleklass och skolbarnsomsorg

Under 2009 fanns det 38 kommunala grundskolor och fyra fristående. Grundskolorna i de mindre orterna omfattar förskoleklass till och med årskurs 5. I flertalet av grundskolorna bedrivs undervisning åldersintegrerat från förskoleklass till årskurs 2, i vissa fall upp till årskurs 3, s.k. barnskola. Det finns 13 grundskolor i kommunen som har verksamhet upp till årskurs 9. Ca 8500 elever fanns i grundskolan varav 2150 har ett annat modersmål än svenska. Av dessa är ca 1380 elever inskrivna i modersmålsundervisningen.

Skolbarnsomsorgen är organiserad i nära anslutning till skolorna, de flesta fritidshemmen är integrerade och samutnyttjar lokalerna med skolan. Personalen för de lägre åldrarna ingår i barnskolans arbetslag och fritidsklubb erbjuds för barn i åldrarna 9-12 år. Sammanlagt finns 34 fritidshem i kommunen, varav två är fristående. Drygt 5800 barn i åldrarna 6-12 var inskrivna i skolbarnsomsorg.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Kommunens sex gymnasieskolor erbjuder 15 nationella gymnasieprogram, med flertalet nationella inriktningar, samt fyra specialutformade program. I Kristianstad finns också ett av fyra riksgymnasier för ungdomar med svåra fysiska funktionshinder. Utöver de kommunala skolorna finns fyra fristående gymnasieskolor med totalt drygt 500 elever. Vuxenutbildningen erbjuder ett brett utbud av både teoretiska och yrkesinriktade kurser.

Grundsärskola och Gymnasiesärskola

Tre skolor har träningsskola och grundsärskola. En skola har träningsskola med specialisering mot autism och flerfunktionshinder. Individintegreringslärare arbetar kommunövergripande mot elever mottagna i särskola som går kvar i grundskoleklass. Sammanlagt var 128 elever placerade i grundsärskolan.

Gymnasiesärskolans verksamheter finns på flera olika skolor. Förutom Individuella programmet finns tre nationella program för särskolan, Handels- och administrationsprogrammet, Fordonsprogrammet samt Specialutformat program med inriktning omvårdnad fritid. Särsvux finns inom organisationen för vuxenutbildningen. Antalet inskrivna på gymnasiesärskola och särsvux var 114.

Resursskolor

Kommunens fem resursskolor organiserades under skolområde 3. I juni lades en av skolorna ner och eleverna integrerades i övriga fyra resursskolor. Resursskolorna arbetar kommunövergripande och bedriver skolverksamhet för barn och elever med somatiska, neuropsykiatriska och/eller psykosociala funktionshinder. Resursskolorna är geografiskt spridda i kommunen och omfattar totalt ett 60-tal platser och har ca 35 medarbetare och en egen rektor. Efterfrågan på platser låg på en jämn nivå. Verksamheten bygger på små undervisningsgrupper med hög personaltäthet och lokaler anpassade till arbetsformerna. För barn som behöver finns fritidsverksamhet. Resursskolorna genomför kommunala och nationella prov och samarbetar med elevernas hemskolor. Utöver resursskolorna finns också Sjukhuskolan och BUP-skolan som är knuten till Centralsjukhuset.

Stöd- och hälsoenhet

Stöd- och hälsoenheten omfattar psykologer, specialpedagoger, logoped, symbolpedagog, läslag, verksamhetschef för skolhälsovården, skolöverläkare samt en chef. Totalt 14 tjänster uppdelade på 18 personer. Verksamhetens uppgift är att medverka till att skapa goda

förutsättningar för barn och ungdomar i förskola och skola. Arbetet sker via uppdrag från skolområdena. Stöd- och hälsoenheten bistår med olika kompetenser för att skapa ett helhetsperspektiv.

Pedagogiskt center

Pedagogiskt centers uppdrag från Barn- och utbildningsförvaltningen är att anordna/samordna kompetensutveckling för skolledare, pedagoger och övrig skolpersonal. De erbjuder bl.a. handledning till arbetslag, kurser och seminarier. Dessutom samordnar Pedagogiskt center olika nätverk. En stor del av Barn- och utbildningsförvaltningens gemensamma kompetensutvecklingsåtgärder sker i Pedagogiskt centers regi.

Personal

Barn- och utbildningsförvaltningens verksamhet har en lärartäthet i nivå med riket och andelen behöriga är något högre än i övriga riket, drygt 80 % av personalen är högskoleutbildad. För 2009 var antalet sjukdagar i snitt 14,7 dagar/medarbetare, vilket är något bättre än tidigare år och bättre än kommunsnittet.

Resurstilldelning

Inom Barn- och utbildningsnämnden fördelas de ekonomiska driftsresurserna med hjälp av ett nyckeltalssystem där ett stort fördelnings- och prioriteringsansvar ligger ute i skolområdena. Områdena får barn-/elevpeng vilken sedan fördelas inom skolområdet. Viss resurs ges utöver grundresursen.

Barn- och utbildningsnämnden tillförde extra medel för att öka måluppfyllelsen. Resurserna användes till måluppfyllelseprojekt inom matematik, svenska och naturkunskap och kompetensutveckling för personalen inom "läsa, skriva, räkna"

Lokaler

Beslut togs om utveckling av skolorna i de centrala och östra delarna i Kristianstad. Det innebär att skolorna under en treårsperiod byggs om och anpassas för att kunna ta emot fler elever som förväntas i området. Beslut togs också om utveckling av Trolle-Ljungby och Träne skolor samt inrättande av förskolor i Rickarum och Yngsjö. Beslut togs om utbyggnad av nya förskoleavdelningar i Fjälkinge och centrala Kristianstad. Beslut fattades om att avyttra Gustaf Hellströmskolan till fristående huvudman.

Ombyggnad pågick av Väskolan och om- och tillbyggnad av Öllsjöskolan till F-9-skolor. Ombyggnad av Sännaskolans kök påbörjades liksom en om- och tillbyggnad av F-5-delen på Fröknegårdsskolan.

Arbetet i verksamheten

Stärka rektors centrala roll

Att rektor är central för hur förskolor och skolor lyckas var en central fråga under hela 2009. Samtliga skolledare genomgick en processledarutbildning på sex dagar som påbörjades under 2008 och slutfördes under våren 2010. Utbildningen syftar till att ge skolledarna en beredskap för att driva ett processinriktat arbete på förskolor och skolor. Den har innehållit samtalsmetoder som i första hand syftar till att få en bättre struktur på dialoger och samtal ute på skolorna. Inför utbildningen arbetade skolcheferna fram en utvecklingsmatris vilken dels syftade till en självvärdering dels som ett uppföljningsinstrument för processen. I

utvärderingarna av utbildningen beskriver rektorerna att processledarutbildningen gett bra och tydliga redskap för att driva skolutveckling.

Skolområdenas ledningsgrupper arbetade bl.a. med att förtydliga delegeringsordningen särskilt mellan rollfunktionerna skolchef och rektor. De arbetade också med att utveckla medarbetarsamtalen och den individuella lönesättningen. Mycket tid lades på hur rektorerna och organisationen kan förbereda sig inför de nya reformer som väntas inom de olika verksamheterna.

Sex gemensamma skolledarträffar genomfördes. Vid en träff fick skolledarna struktur och information om hur likabehandlingsplanerna skulle kunna utformas. En annan träff användes till att utveckla det reella elevinflytandet. På den träffen deltog Sveriges Elevorganisation (SVECO). En tredje träff användes till diskussion om rektors centrala roll för utvecklingsarbetet och de resterande tre träffarna användes till förberedelse inför de nya reformerna.

Stärka pedagogerna i sitt läroplansuppdrag

Lärarlyft och förskolelyft

Förvaltningens nyttjandegrad av tilldelade poäng inom ramen av Lärarlyftet var även 2009 mycket hög, ca 82% och 95 personer deltog. Vanligaste kurserna hade inriktning matematik, svenska som andra språk, svenska och speciallärare/specialpedagogik. Från lärarhåll beskrivs satsningen som mycket positiv. Utbildningarna bekräftade i vissa fall för lärarna att de "varit på rätt väg" i utvecklingen av sin undervisning, i andra fall gav den nya tankar om arbetsätt, uppföljning och bedömning. Den första utbildningsomgången inom ramen för Förskolelyftet startades först i slutet av året. Barn- och utbildningsförvaltningen fick med 39 medarbetare i denna omgång.

Förskola

Nio av förvaltningens förskolor deltog i ett projekt, "Förskolan för framtiden" i samarbete med Högskolan Kristianstad och Sölvesborgs kommun. Inom ramen för projektet läste lärarna en 7,5 hp kurs anordnad av Högskolan Kristianstad – "Naturvetenskap och ämnesdidaktisk kunskapsutveckling i förskolan". Kursens syfte var att deltagarna skulle utveckla sin naturvetenskapliga kompetens och även utveckla ämnesdidaktisk kunskap. Projektet har så här långt gett mycket goda resultat i förskolorna. Drygt 20 andra förskolor genomförde måluppfyllelsesatsningar med inriktning naturvetenskap, vilket har medfört att kunskap om, och intresse för dessa ämnen ökat i våra förskolor.

Omkring femtio pedagoger från förskolan deltog i olika matematikkurser, med syfte att utveckla barns och vuxnas matematiska medvetenhet i förskolan. Kurserna, vilka arrangeras av Pedagogiskt center, var mycket uppskattade och har gett tydligt genomslag i ett antal förskolors kvalitetsarbete.

Skolbarnsomsorg

Med syfte att utveckla kvalitetsarbetet inom skolbarnsomsorgen genomfördes områdesvisa kompetensutvecklingsinsatser för berörd personal. Gemensamma sk Open Space dagar genomfördes för all personal i skolbarnsomsorgen. Med avstamp i detta planeras insatser där rektorer för skolbarnsomsorg utbildas vidare för att stärka kvalitetsarbetet i denna verksamhet.

Grundskola

Med syfte att förbereda grundskolans verksamhet för reformerna 2011, startades under hösten ett nätverk "Nätverk Skola 2011" i samarbete med Högskolan Kristianstad. Nätverket består

av ca 160 pedagoger som representerar grundskolans samtliga ämnen och flertalet av kommunens skolor. Träffarna har uppskattats av deltagarna och det har uttryckts önskemål att även framöver få möjlighet att träffa ämneskollegor över skolgränserna.

Matematikkurser genomfördes för pedagoger i grundskolans tidiga år. Antalet deltagare var här endast 20 st och vi kan inte se att dessa kurser fått lika kraftigt genomslag i verksamheten som i förskolan, men vi kan anta att de hjälpt till att påverka resultaten positivt på nationella proven i åk 3 och 5. Lärare i åk 6-9 erbjöds matematikkurs men tyvärr var intresset så lågt att vi ställde in dessa kurser både vår och höst. Framöver kommer vi att förändra metoderna för kompetensutveckling i matematik för personal i grundskolan.

Särskilda kompetensutvecklingsinsatser genomfördes med inriktning mot skrivutveckling. Detta genomfördes i kursform men också i direkt handledning ute i arbetslag. Insatsen ledde till vidgade kunskaper hos pedagogerna vad gäller metoder för utveckling av förmågan att uttrycka sig skriftligt.

Måluppfyllelseprojekt

Genom riktade medel från nämnden genomförde förskola och grundskola en rad projekt i syfte att öka måluppfyllelsen. Inriktningen på dessa projekt var matematik, läsa, skriva, naturvetenskap alternativt profilering inom ramen för ovanstående ämnen. Några projekt hade fokus inom området bedömning/betyg/IUP medan några projekt hade inriktning *IT som verktyg för lärande* inom ovanstående ämnen. Motsvarande projektsatsning genomfördes även 2007 och 2008. Projekten ledde bland annat till att matematikundervisningen gjordes mer laborativ, nya metoder för att stimulera skrivutveckling infördes samt att pedagoger på förskolan utvecklade arbetet för att stimulera barnens intresse för naturvetenskap. De tendenser som kan ses är att fler skolområden väljer att fokusera på ett eller några få projekt istället för en mängd olika. Erfarenheterna har visat att det ger ett bättre genomslag i utvecklingsarbetet med gemensamt fokus på få projekt.

Arbetet med Mål- och bedömningsprojekten gav med automatik större fokus på styrdokumentet. Även övriga centrala kompetensutvecklingsinsatser hade betydligt större fokus på styrdokument än tidigare år, vilket medförde att medvetenheten om styrdokumentet och dess roll ökat markant bland medarbetarna.

Arbetet kring IUP med skriftligt omdöme intensifierades och integrerades till stora delar i Mål- och bedömningsprojekten, se nedan.

Fokus på mål och bedömning

Vid Skolverkets inspektion 2007 fick kommunen ett flertal förbättringsområden inom ramen för Mål- och bedömning. *Elever och vårdnadshavares kännedom om målen bör öka, undervisningen och bedömningar ska tydligare kopplas till de nationella målen, elevernas kunskapsuppföljning i alla ämnen år 1-5 bör öka samt förutsättningar för att skapa en likvärdig bedömning mellan kommunens skolor bör öka.* I nationella jämförelser både på grund- och gymnasieskolan hamnade Kristianstad under riksgenomsnittet vad gäller meritvärden och resultat. 1 juli 2008 kom en ny förordning om IUP med skriftligt omdöme vilken innebär att alla elever ska få ett skriftligt omdöme i varje ämne en gång per termin. Omdömet ska vara en beskrivning av var elevens kunskapsutveckling står i relation till målen som man arbetat med under terminen. Fler och fler forskningsrapporter visar på vikten av ett tydligt pedagogiskt ledarskap, tydliga mål och kriterier för eleverna och att arbetet med formativ bedömning (dvs kontinuerlig beskrivande feedback på vad eleverna kan och vad som är nästa steg i kunskapsutvecklingen) i klassrummet leder till goda kunskapsresultat för eleverna.

Mot bakgrund av detta arbetade kommunens skolor intensivt med mål och bedömningsfrågor under året. Övergripande syftet med projekten är att höja måloppfyllelsen. Detta genomfördes bla genom att tydliggöra målen i styrdokumentet. Ledningsgrupperna arbetade fram *långsiktiga strategier* för utvecklingsarbetet på ca 2 år. I strategierna framgår mål, organisation, tidsplan och uppföljning. Rektor är en viktig förändringsledare som tillsammans med samtalsledare driver arbetet på skolorna. Tiden som avsatts till projektet var motsvarande 2 timmar varannan vecka i arbetslag eller ämnesarbetslag. De praktiskt estetiska lärarna träffades i ämnesgrupper över skolområdesgränserna.

Samtliga ledningsgrupper genomgick en *processledarutbildning* där rektorer och skolchefer har fått redskap för att driva mål och bedömningsfrågor på skolområdet.

Samtalsledare utsågs och utbildades av personal på Pedagogiskt center. Samtalsledarens roll är att tillsammans med rektor leda strukturerade pedagogiska diskussioner ute i arbetslagen och driva arbetet med mål och bedömning framåt. På samtalsledarutbildningen får samtalsledarna redskap och metoder för lärande samtal och hur de ska hantera rollen som samtalsledare.

Majoriteten av skolområdena anlidade externt *processtöd* för att driva innehållsfrågorna kring mål och bedömning. De anlidade externa konsulterna har alla varit med och tagit fram stödmaterial åt Skolverket i arbetet med IUP-processen. Konsulterna hade både föreläsningar och enskilda träffar med samtalsledare och arbetslag för att driva arbetet framåt. I arbetet ingick att skapa lokala pedagogiska planeringar, jämföra elevarbeten, skapa gemensamma bedömningsmatriser och skriftliga omdömen. Fokus för processen är att öka pedagogernas bedömarkompetens och utveckla den formativa bedömningen i undervisningen eftersom forskning visar att det är just arbete med formativ bedömning som ger goda resultat på elevernas lärande.

De kontinuerliga uppföljningarna av projektet visar att de pedagogiska diskussionerna kring målen och bedömningar av elevernas arbete ökade markant. Styrdokumentens kunskapssyn med strävansmålen och kunskapsförmågor i centrum genomsyrade diskussionerna. Allt fler har tydliga lokala pedagogiska planeringar som skickas hem till elever och vårdnadshavare inför varje nytt arbetsområde. De skriftliga omdömenas kvalitet ökade och på flera skolor började man arbeta med formativa bedömningsmatriser för att skapa en likvärdighet och tydlighet för eleven. Rektorerna vittnar om vikten av att ha en långsiktig strategi.

Samtalsledare som driver arbetet framåt i arbetslagen/ämnesarbetslagen är väsentliga.

Arbetet med mål och bedömning kommer att fortsätta under hela 2010 och 2011. Att ha en organisation och struktur för pedagogiska diskussioner ledda av en samtalsledare där man gemensamt tolkar styrdokumentet och skapar ett likvärdigt bedömerspråk kommer vara en god grund att stå på inför implementeringen av reformerna 2011.

Systematisk kvalitetsuppföljning

Vid Skolverkets inspektion⁶ ansåg inspektörerna att kommunen skulle ta ansvar för att kvalitetsarbetet på alla nivåer skulle förbättras och att koppling till de nationella målen blev tydligare.

Under 2009 utvecklades enheternas kvalitetsredovisningar betydligt och innehåller i högre grad en beskrivning av arbete och resultat mot de nationella målen. Som ett led i den fortsatta kvalitetsutvecklingen erbjöds också samtliga rektorer personlig feedback på enheternas kvalitetsredovisningar.

⁶ Utbildningsinspektion i Kristianstads kommun Dnr 53 – 2006:3213

Den uppföljnings- och utvärderingsplan vilken legat till grund för kommunövergripande uppföljningar omarbetades, konkretiserades och begränsades. Arbetet är i sin linda och behöver utvecklas ytterligare. Framförallt behöver frågan ställas vad är det vi vill mäta och på vilket sätt kan vi göra det?

Utbildningsinsatser för arbetet med likabehandlingsplaner och plan mot kränkande behandling genomfördes men gav inte det resultat som förväntades. Arbetet med dessa planer behöver utvecklas ytterligare, se vidare rubrik Uppföljning av likabehandlingsplan.

Utveckling, kunskaper och lärande

Utöver ovanstående beskrivningar under Stärka pedagogerna i sitt läroplansuppdrag och Fokus på mål och bedömning genomfördes ett antal satsningar för att öka måluppfyllelsen.

Satsningen på lokala sk läslag genomfördes för andra året på grundskolan. Detta bedöms vara en god modell för att få fler elever att nå målen i läsning för de tidiga årskurserna. Även utvärderingen av den särskilda satsningen på "Studiehandledning i matematik på modersmålet" visade på goda resultat för de elever som deltog.

Tre lärare studerade utbildningsvetenskap med olika fördjupningsområden. En lärare studerade på sk forskarskola; svenskämnets didaktik. Samtliga fyra studerade inom ramen för sin anställning i förvaltningen och då deras studier är avslutade planeras deras kunskaper tas tillvara på bästa möjliga sätt i verksamheten.

Två lärare deltog i tankesmedjan Kreativ naturvetenskap och teknik för alla! Denna tankesmedja fungerade bra och vi hoppas kunna dra mycket nytta av erfarenheterna framöver.

Normer och värden

Skolorna använde olika metoder för att arbeta strukturerat med värderingsfrågor/etik och moral. Inom förskolan jobbade man t ex med EQ-modellen och Lions Quest.

Även metoder som lärdes ut under förvaltningens sk bemötandesatsning 2007-2008 används, tex stoppteater. Exempel på mer vanliga metoder i grundskolan är SET (social och emotionell träning), Lions Quest och LIP (lösningssinriktad pedagogik) Utvärdering av LIP-projektet visar att man i den verksamheten nu fokuserar betydligt mer på barns och vuxnas positiva kvaliteter än de negativa sidorna.

Gymnasieskolan arbetade framförallt med SET som metod, men även med olika former av drogförebyggande program.

Antalet verksamheter med Grön Flagg ökade något och ligger på en mycket hög andel jämfört med riket. Ungefär en tredjedel av dessa Grön Flaggverksamheter hade inriktningen Livsstil och hälsa. Grön Flagg certifieringen fanns på 25 förskolor och i 12 grundskolor inklusive skolbarnsomsorg.

Ansvar och inflytande

I grundskolan utvecklades de individuella utvecklingsplanerna med skriftligt omdöme markant. Med hjälp av dessa och de lokala pedagogiska planeringarna tydliggörs målen för elever och föräldrar och därigenom möjliggörs också ett ökat inflytande på lärandet. Även inom gymnasieskolan utvecklades arbetet med att tydliggöra målen för eleverna.

Olika former för föräldrainflytande utvecklades, bla vid framtagandet av lokala arbetsplaner men också i samband med ny- eller ombyggnationer av lokaler. Tolkar användes i större omfattning vid träffar med föräldrar.

Under fyra år har Kristianstads kommun samarbetat med Sveriges elevråds centralorganisation för att utveckla elevrådsarbetet med särskilt fokus på:

- Stärka elevrådets självständighet
- Stödja alt. initiera rutiner för att skapa kontinuitet i elevrådsarbetet
- Utbilda elevråd/elevrådsstyrelser i ledning, styrning, utveckling av en föreningsliknande organisation
- Vara ett stöd i frågor som rör skoljuridik och upphandlingsarbete
- Stödja utvecklingen av elevrådssamverkan mellan skolorna i Kristianstad

Barn i behov av särskilt stöd

Inom ramen för måluppfyllelseprojekten användes resurser till materialanskaffning och kompetensutveckling vad det gäller olika former av tekniska hjälpmedel. Syftet med dessa satsningar var dels att på ett bättre sätt kunna använda hjälpmedel till elever med särskilda behov, dels att möjliggöra för alla elever och all personal att ha tillgång till och kunskap om tekniska hjälpmedel. Erfarenheterna av projekten var goda och verksamheterna fortsätter att utveckla arbetet. Pedagogiskt center genomförde ett par informationsträffar i samarbete med Specialpedagogiska myndigheten där ämnet berörde just alternativa verktyg. Under året påbörjades planeringen av att starta upp ett förvaltningsövergripande sk Skoldatatek, med syfte att ytterligare sprida kunskap om olika former av hjälpmedel framförallt för elever i behov av särskilt stöd.

Pedagogiskt center genomförde två träffar riktade till rektorer och specialpedagoger med följande huvudrubriker ”Specialpedagogikens olika perspektiv” och ”Det specialpedagogiska uppdraget”. Syftet var bla att lyfta frågan om specialpedagogens roll i skolutvecklingsarbetet. Föreläsningarna lockade sammanlagt ca 100 deltagare och var mycket uppskattade.

En grupp på tio specialpedagoger påbörjade under hösten en kurs med syfte att utveckla rollen som handledare. Även denna insats var mycket uppskattad och de deltagande specialpedagogerna upplever att de blivit tryggare i sin yrkesroll och att deras kompetens kan bli bättre tillvaratagen. Utbildning genomförs i Pedagogiskt centers regi och avslutas först i juni 2010.

Sammanlagt 22 lärare deltog i kurser med inriktning specialpedagogik inom ramen för läraryftet.

Förvaltningens Stöd- och hälsoenhet har hanterat ca 270 uppdrag. En liten förändring kan skönjas från utredningsuppdrag till mer konsultativa former. Det stora flertalet av uppdragen handlar om utredningar. Detta arbete bedöms vara mycket tidskrävande och funderingar finns om det är den mest verkningsfulla insatsen med tanke på psykologernas kompetens.

Barn med annat modersmål än svenska

I november invigdes Slussen, som är ett samarbete mellan Barn- och utbildningsförvaltningen och Integrations- och arbetsmarknadsförvaltningen. Slussen är Kristianstads kommuns introduktionsverksamhet för nyanlända barn och deras föräldrar. Under vistelsen på Slussen får familjerna en första introduktion till det svenska samhället. Efter några veckor börjar barnen/eleverna i förskola eller skola i sitt eget närområde.

Pedagogiskt center påbörjade en matematikutbildning för samtliga modersmållärare. Denna utbildning föranledde många diskussioner om styrdokument, kunskapssyn och undervisning bland modersmållärarna, vilket med största säkerhet leder till en utveckling av modersmållärarnas arbete.

Inom ramen för det sk 11-punktsprogrammet genomfördes ett särskilt projekt med studiehandledning i matematik på modersmål. Utvärderingen visar på goda resultat både för de elever som deltagit i projektet med även för samarbetet mellan modersmållärare och ordinarie lärare på skolorna.

De två senaste åren har förekomsten av studiehandledning ökat. Omkring 150 elever hade studiehandledning. Resultaten för eleverna som har studiehandledning är goda varför en ökning av platserna är önskvärd. Ett arbete med att utveckla detta område har påbörjats i skolchefgruppen.

Uppföljning av Skolverksinspektionens åtgärder

Under 2007 genomförde Skolverket en omfattande inspektion av nämndens verksamheter. Inspektionsrapporten redovisades och publicerades i januari 2008. En rad åtgärder har vidtagits under 2008 och 2009 för att utveckla verksamheterna enligt de brister och förbättringsområden som framkom vid inspektionen.

Alla enheter har bedömt progressionen inom samtliga brist- och förbättringsområden, såväl kommunövergripande som enhetsspecifika. Måluppfyllelsen av insatserna bedöms vara mellan god och mycket god.

Resultat och måluppfyllelse

Utveckling, kunskap och lärande

Förskola

Måluppfyllelsen bedöms i förskolans verksamhet överlag vara god när det gäller utveckling och lärande. Förskolorna arbetar i flera avseende i riktning mot målen men vissa områden i verksamheten behöver utvecklas till att mer utgå från de nationella målen i verksamhetens planering och genomförande. De projekt som genomfördes i samarbete med Högskolan Kristianstad gav mycket bra exempel på hur man kan medvetandegöra, omsätta och följa upp målen i förskolans läroplan.

Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorgen fungerar bra och måluppfyllelsen bedöms i flera avseenden god. Däremot behöver den utvecklas inom vissa områden. Det finns tendenser till att fritidshemmets verksamhet prioriteras ner, därför behöver verksamhetens arbete ytterligare synliggöras. Arbetsplaner vid de flesta fritidshemmen innehåller beskrivningar i form av aktivitetslistor och kvalitetsredovisningarna är i flera fall är en uppräknings av vilka aktiviteter fritidshemmet har utfört under året. Dock ser vi att medvetenheten hos både fritidspedagoger och rektorer ökat markant det senaste året angående kvalitetsarbetet inom skolbarnsomsorgen, vilket inger förhoppningar om ett än tydligare arbete framöver.

Grundskola

Nationella prov åk 3

För första gången genomfördes nationella prov i åk 3. Proven genomfördes under vårterminen i svenska/svenska som andra språk och i matematik. Då proven genomfördes för första gången finns inget underlag från föregående år att jämföra med. Eleverna genomförde sammanlagt sju delprov i matematik och sju delprov i svenska/svenska som andra språk.

Kristianstads kommuns elever låg bättre till än snittet i riket på 12 av de 14 delproven. De prov som visade lägre resultat än riket behandlade området skriva, varför det nu sätts in åtgärder på just det området. Sammantaget bedöms resultaten som mycket goda.

Nationella prov åk 5

Proven i åk 5 genomförs i matematik, svenska/svenska som andra språk samt i engelska. Eleverna i åk 5 visade goda resultat jämfört med riksgenomsnittet på övervägande andelen av de nationella proven. Eleverna gör fyra delprov i matematik respektive engelska samt fem delprov i svenska/svenska som andra språk. I 16 av de 18 delprovsresultaten har Kristianstads kommuns elever bättre resultat än riket. Skriva var även hos eleverna i åk 5 ett av de delprov som rönste mest problem. Sammantaget bedöms resultaten som mycket goda.

Nationella prov åk 9

Nationella prov i åk 9 genomförs i matematik, engelska, svenska/svenska som andra språk samt i naturorienterande (NO) ämnen. Proven i NO är uppdelade i biologi, fysik och kemi. Av de sistnämnda gör varje elev endast ett prov, således antingen fysik, kemi eller biologi. I svenska/svenska som andra språk är resultaten i paritet med riksgenomsnittet och resultaten har legat ungefär på samma nivå åren 2007-2009. I matematik har resultaten förbättrats både i Kristianstads kommun och i riket. Kristianstads kommuns elever visar på en snabbare förbättringstakt och resultaten ligger ca 1,5 % bättre än riksgenomsnittet. I engelska försämrades Kristianstads kommuns andel med godkänt provbetyg jämfört med 2008. Jämfört med riksgenomsnittet ligger Kristianstad något sämre. Sammantaget bedöms resultaten som mindre goda. Se bilagor.

Betyg åk 9 och behörighet till gymnasiet

Av de elever som slutade åk 9 var 87 % behöriga till nationellt program jämfört med 88,8 % i riket. Det genomsnittliga meritvärdet var för Kristianstad 205,1 poäng jämfört med rikets 209,6. Jämfört med 2008 har det skett en liten försämring men jämfört med 2007 är det bättre resultat. Andelen elever som uppnått målen i alla ämnen var 73 % jämfört med rikets 77%. Resultatet var en förbättring jämfört med de två senaste åren. Sammantaget bedöms resultaten som mindre goda. Se bilagor.

Den samlade bedömningen av grundskolans kunskap och lärande är att måluppfyllelsen är god i F-5 men mindre god i 6-9. Ett omfattande arbete angående likvärdig bedömning och betygsättning startades hösten 2008 inom grundskola, särskola och gymnasieskola. Inom ramen för detta diskuteras den angelägna frågan om vilka mål som ligger till grund för planering av undervisningen, uppnåendemål eller strävansmål. Genom ett intensivt och mer strukturerat arbete med IUP med skriftliga omdömen och därtill hörande systematiska uppföljningsarbete bedömer vi att förutsättningarna för eleverna att nå uppställda mål kommer att förbättras ytterligare de närmsta åren.

Gymnasieskola

Elevernas studieresultat var skiftande, med stor variation mellan program och på yrkesförberedande program mellan kärnämnen och karaktärsämnen. Många elever lämnade gymnasieskolan utan slutbetyg, nivån är dock något bättre än rikssnittet. Den genomsnittliga betygspoängen var låg i relation till riket, 13,3 jämfört med 14,0, så även behörighet för högskolestudier, 84 % jämfört med 90 %. De sammantagna resultaten för gymnasieskolan bedöms som mindre goda. Se bilagor.

Normer och värden

Förskola

Förskolorna har under de senare åren haft stort fokus på värdegrundsfrågorna och lagt en bra grund för förskolebarnen. Under våren genomfördes en attitydundersökning i förskolan bland föräldrar till barn födda 2004 och 2007. Svarefrekvensen var låg, 42%. Föräldrarna var överlag mycket nöjda med verksamheten. Det påstående som fått högst betyg var ”Jag känner mig trygg när mitt barn är på förskolan” – betyget 3,72 av 4,0. Lägst betyg fick ”Jag har som förälder möjlighet att delta i och påverka förskolans verksamhet i så stor utsträckning jag önskar” – betyget 3,11 av 4,0. Resultaten gav en god grund för diskussioner och förbättringsarbete i respektive verksamhet.

Måluppfyllelsen i förskolans verksamhet inom området Normer och värden bedöms som god och i vissa avseenden mycket god. Förskolan arbetar inom området väl i riktning mot målen i läroplanen.

Skolbarnsomsorg

Skolbarnsomsorgen fokuserade på fritidshemmets uppdrag och att stärka yrkesrollen för dem som arbetar i fritidshemmen. Skolbarnsomsorgen fick positiv kritik från Skolverket. Skolbarnsomsorgens verksamhet fungerar bra och arbetar väl med normer och värden i riktning mot målen i läroplanen. Bedömningen är att måluppfyllelsen är god och i vissa avseenden mycket god.

Grundskola

Satsning på värdegrundsarbete har bidragit till ett gott förhållningssätt mellan elev/vuxen inom grundskolan. En trygghets- och trivselenkät genomfördes i åk 3-9 under våren. Resultaten var relativt lika de i motsvarande enkät 2008. De påståenden som av eleverna bedömdes vara viktigast för trygghet och trivsel fick högsta betygen av alla påståenden. Enkätsvaren används på respektive skola för att utveckla värdegrundsarbete samt att förbättra trygghet och trivsel.

Elevenkäten visar att det råder ett tryggt och gott klimat på skolorna. Bedömningen är att måluppfyllelsen är god och i flera avseenden mycket god.

Gymnasieskola

Det arbete som har lagts ner inom gymnasieskolan med att stödja och följa upp bl.a. elevernas närvaro har bidragit till att närvaromotivationen har ökat.

Den elevenkät som årligen genomförs under fem år med elever i åk 2 på gymnasieskolan visar på generellt höga värden på frågor rörande trygghet och trivsel. Total medelpoäng på en sexgradig skala var 4,16 och tendensen har varit positiv sedan 2005 (3,94). Det skall dock noteras att det finns svarsmässiga skillnader dels mellan skolor dels mellan olika frågor. Måluppfyllelsen bedöms som god inom området Normer och värden och inom vissa delar av området som mycket god.

Särskola

Särskolorna fungerar mycket bra när det gäller Normer och värden. Arbetet präglas av ett arbetsätt där eleverna har stort inflytande och de individuella utvecklingsplanerna utgör ett viktigt verktyg vid planering för det enskilda barnet/eleven. Måluppfyllelsen inom Normer och värden bedöms som mycket god.

Inflytande och ansvar

Förskola

Samtliga enheter har föräldraråd och genomför kontinuerligt föräldramöten. Genom olika projekt har personalen funnit flera nya sätt att tillvarata barnens idéer och frågeställningar vid planering och genomförande. Inflytandet bedöms som gott inom förskolan.

Grundskola och gymnasieskola

Samtliga enheter har formella inflytandeorgan i form av klassråd och elevråd. Föräldraråd finns och träffas ett par gånger per termin inom grundskolan och några av gymnasieskolorna. Genom ett utvecklat arbete med IUP med skriftligt omdöme samt Mål- och bedömningsprojekt har eleverna getts bättre förutsättningar för inflytande. Arbetet med inflytande och ansvarstagande bedöms vara på väg mot god, dock skiljer det sig påtagligt mellan de olika skolorna.

Inom ramen för fokusområdena för elevrådsutvecklingen inriktade har vi arbetat med:

- Ombildning till elevkårer inom gymnasieskolan. Två skolor genomförde förändring under 2009
- Både vid grund- och gymnasieskolor har det genomförts utbildning för elevrådsledamöter i bl a föreningsarbete
- Möjlighet att utbyta erfarenheter vid nationella träffar

Analys

Utveckling, kunskap och lärande

Förskolan

Förskolorna håller en god kvalitet. Personalen är välutbildad, specialpedagoger finns i verksamheten som stöd i arbetet med barn i behov av särskilt stöd. Föräldrarna upplevs som trygga när de lämnar sina barn på förskolan och barnen trivs och tycker det är kul att vara i verksamheten. Förskolorna utgör en bra grund för barns utveckling och lärande. Kvalitetsarbetet i förskolan kan bli bättre när det gäller koppling till, och konkretisering av, de nationella målen. Kvalitetsredovisningarna innehåller i för stor utsträckning bedömning av måluppfyllelse mot de lokala målen. De senaste två åren har det dock skett en synbar förbättring i detta arbete.

Skolbarnsomsorgen

Skolverket gav kommunens skolbarnsomsorg positiv kritik. Bedömningen är att verksamheten är god men att en risk finns att skolbarnsomsorgens personal efter att ha arbetat en stor del av dagen i skolan har mindre energi till den egna verksamheten. De flesta skolområdena har, under året, fokuserat på fritidspedagogernas yrkesroll och genomfört kompetensutveckling för att stärka personalen i yrkesrollen. Rektorer skrev separata kvalitetsredovisningar för skolbarnsomsorgen för att synliggöra dess verksamhet. Kvalitetsredovisningarna är inte så omfattande och det är svårt att få en uppfattning av verksamhetens kvalitet. Det är viktigt att fortsätta arbetet med att stärka skolbarnsomsorgens roll och finna former för att verksamheten blir det komplement till skolan som det är tänkt att vara.

Grundskolan

Elevernas kunskapsresultat i åk 9 är under riksgenomsnittet. Trots hög utbildningsnivå bland lärarna når eleverna inte tillräckliga kunskaper för att få högre betyg. Det är svårt att finna någon egentlig förklaring till varför resultaten är låga. Under flera år har satsningar på matematik, svenska och till viss del också engelska och naturvetenskap gjorts men det har inte varit tillfyllest.

Resultaten i de nationella proven i åk 3 respektive åk 5 ligger över riksgenomsnittet vilket ger en förhoppning att de satsningar som gjorts de senaste åren nu börjar få genomslag.

Utnyttjandet av tilldelade poäng inom ramen för Lärarlyftet har redan från starten 2007 varit mycket hög, särskilt gäller det lärarna i de lägre årskurserna. Satsning har skett på lokala måluppfyllelseprojekt samt centralt på särskild kompetensutveckling i matematik och skrivning. Även satsningen på lokala sk läslag och studiehandledning i matematik på modersmål torde vara anledning till den ökade måluppfyllelse som nu syns bland eleverna i de lägre årskurserna.

Mest genomslag kanske ändå de omfattande sk Mål och bedömningsprojekten fått och kommer att få. Genom dessa projekt utvecklas förutsättningarna för att eleverna ska känna till vilka mål de arbetar mot samt hur lärarna bedömer eleverna. Inom ramen för projekten utvecklas också arbetet med de lokala pedagogiska planeringarna och med IUP med skriftligt omdöme, vilket också medför bättre förutsättningar för eleverna. Förhoppningen är att de stora insatser vi startat det senaste året ska ge tydligt genomslag i resultaten för eleverna även i de äldre årskurserna inom något år.

Eftersom kommunen räknar med en fortsatt relativt stor inflyttning av nyanlända är det av stor vikt att en utveckling av modersmålsundervisningen, undervisningen av svenska som andraspråk och studiehandledning sker nu och i framtiden.

Gymnasieskolan

Elevernas studieresultat inom gymnasieskolan är skiftande. Betygsresultaten ligger under medelvärdet för riket och det finns variation mellan programmen och på yrkesförberedande program mellan kärnämnen och karaktärsämnen. Eleverna får högre betyg i karaktärsämnen än i kärnämnen.

Trots resultatdiskussioner internt på skolorna och försök med att organisera verksamheten på ett annat sätt än det traditionella, har resultaten inte förbättrats i nämnvärd grad under de senaste åren.

Gymnasieskolornas resultat låg under riksgenomsnittet. De kraftiga förändringar som man står inför vad gäller minskade elevkullar, ökad konkurrens och kraftigt förändrat uppdrag utgör sammantaget en stor utmaning för gymnasieskolorna de närmaste åren. Det kommer att krävas stor vaksamhet och förberedelse så att detta inte inverkar menligt på strävan mot högre måluppfyllelse.

En viktig framgångsfaktor är att gymnasieskolorna inte tappar i utveckling utan att även de arbetar i liknande processer runt mål och bedömning som redan startats inom grundskolorna, vilket också skulle öppna upp för naturliga ämnesnätverk mellan verksamhetsformerna för att diskutera kunskapsuppdrag, mål och bedömning.

Skolledarrollen

Avgörande för hur en enhet lyckas med sin måluppfyllelse är ledarskapet. Rektor utgör ledaren på skolan. Tillsammans med sin personal, elever och föräldrar har rektor ett särskilt ansvar för verksamhetens utveckling. Rektorerna är förtrogna med verksamheten och det är viktigt. I de två senaste årens kvalitetsredovisningar finns flera goda exempel på hur rektor har medvetandegjort medarbetarna om deras delaktighet i kvalitetsarbetet. Några rektorer beskriver hur medarbetarnas motivation och engagemang har ökat i takt med ökad

delaktighet. Att få kvalitetsarbetet att leva i vardagen är ett viktigt utvecklingsområde och att ledarhandlingarna bli synliga i kvalitetsredovisningarna. Rektorsrollen blir alltmer komplex och det ställs allt högre krav på rektorerna. Samtliga rektorer har genomgått processledarutbildning men behöver fortsatt stöd i hur de kan driva processer tillsammans med medarbetare mot en ökad måluppfyllelse.

Normer och värden

Det gedigna arbete som lagts ner på värdegrundsarbetet har gett goda resultat. Enheternas självvärderingar i kvalitetsredovisningarna visar hög måluppfyllelse, även interna enkäter och Skolverkets inspektion synliggjorde ett bra arbete och ett gott förhållningssätt. Vår bedömning är att samtliga verksamheter har en god, eller mycket god måluppfyllelse när det gäller normer och värden. Ett bra bemötande av våra barn och elever är av allra största vikt. Trygghet och trivsel utgör en viktig grund för en god lärmiljö och det är ett viktigt område att underhålla och utveckla även i framtiden. Genom att fortsätta utveckla och systematisera värdegrundsarbetet är vår förhoppning att bibehålla det goda arbetsklimat som råder. Behovet av att utveckla arbetet med likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling kvarstår, se nedan.

Inflytande och ansvar

Elevinflytande har varit ett prioriterat mål i flera år och bidragit till att de formella inflytandeformerna har byggts upp och fungerar bra.

Även föräldrainflytandet har prioriterats och bidragit till att samtliga förskolor och grundskolor har fungerande föräldraråd. Det har varit svårare att få föräldrar aktiva i föräldraråd på gymnasieskolorna.

Skolverket ansåg att verksamheterna arbetade bra med formella inflytandeformer men att det reella inflytandet behövde utvecklas. Elever behöver känna till målen för undervisningen och vad de kommer att bli bedömda på för att få ökad möjlighet att påverka planeringen av undervisningen. Genom de sk Mål- och bedömningsprojekten har detta arbete påbörjats på ett mycket strukturerat sätt och vi har goda förhoppningar på att eleverna ska få betydligt större möjlighet att påverka planeringen av undervisningen och sitt lärande.

Elever och föräldrar behöver vara mer delaktiga i upprättandet av arbetsplaner och kvalitetsredovisningar.

Gymnasieskolorna har främst fokuserat på de formella inflytandeformerna vilka fungerar allt bättre med god kontinuitet. Inflytandet i undervisningssituationen förbättras genom det gemensamma Mål- och bedömningsarbetet.

Den samlade måluppfyllelsen är på väg mot god.

Uppföljning av likabehandlingsplan

I Skolverkets inspektionsrapport från januari 2008 fick kommunens enheter kritik för tydliga brister i Likabehandlingsplanerna och deras framtagning. En av årets sex skolledarträffar ägnades åt likabehandlingsarbetet. Bland annat fick skolledarna struktur och information om hur likabehandlingsplanerna skulle kunna utformas. Rektorer utvecklade, med stöd av skolområdets ledningsgrupp, likabehandlingsarbetet tillsammans med sina medarbetare. Som en följd av Skolverkets inspektionsrapport fick alla skolområden av förvaltningschefen i uppdrag att garantera att samtliga enheters Likabehandlingsplaner/Planer mot kränkande behandling senast 2009-09-30 följde författningskraven. En arbetsgrupp fick

förvaltningschefens uppdrag att bedöma samtliga likabehandlingsplaner utifrån gällande författningskrav. Efter genomläsning och avstämning konstaterar gruppen att det fortfarande återstår brister att åtgärda.

Exempel på brister

- Saknas relatering till de lagtexter som styr planerna, allt relateras till gammal lagtext
- Otydlighet vad det gäller begrepp – saknas beskrivning av viktiga begrepp i lagtexter
- Avsaknad av arbetsgång vid inträffad diskriminering och trakasserier/kränkande behandling samt underlag för hur detta dokumenteras
- Saknas beskrivning av åtgärder för respektive diskrimineringsgrund
- Avsaknad av kartläggning och analys av kartläggning
- Avsaknad av beskrivning hur barn/elever respektive personal har deltagit i framtagningen av planen

Följande åtgärder ska vidtas för att planerna ska utvecklas till ett bra verktyg för arbetet i verksamheten;

Respektive ansvarig skolchef får en genomgång utifrån granskningen. Skolchefen går därefter igenom påpekanden och brister med respektive rektor för åtgärd. En planmall utarbetas och delges skolchefer och rektorer. I varje ledningsgrupp sker genomgång av hur planerna ska utformas för att följa författningskraven samt hur arbetet med planerna ska genomföras.

Ansvarig för denna genomgång är av förvaltningschefen utsedd tjänsteman som är initierad i arbetet med Likabehandlingsplaner/Planer mot kränkande behandling. Senast den 30 september ansvarar respektive skolchef för att enheternas planer följer författningskraven. Samtliga planer samlas in för central slutgranskning och därefter sker återrapportering till nämnden.

Åtgärder för förbättring

Målen i skolplanen utgår från fastställda nationella och kommunala mål. De utgör grunden för Barn- och utbildnings förvaltningens arbete under 2008-2010. Det övergripande målet är att utbildningsresultatet ska vara bättre än genomsnittskommunen i Sverige.

Från 2010 har förvaltningen en övergripande verksamhetsplan. I denna plan finns definierat tre särskilt prioriterade satsningar med syfte att öka måluppfyllelsen. Nedanstående åtgärder för 2010 beskrivs under respektive prioriterad satsning.

Rektors pedagogiska ledarskap

Rektor är väl förtrogen med det pedagogiska ledarskapet och utövar det med mod och kommunikativ förmåga

Åtgärder för att rektor ska kunna utvecklas i sitt pedagogiska ledarskap

- Respektive skolchef ansvarar tillsammans med rektor för att uppdraget kommuniceras och tydliggörs samt att individuell kompetensutvecklingsplan tas fram. I dialogen är det även viktigt att tydliggöra vilka administrativa stödresurser rektor har och hur dessa kan användas.
- Rektorer som ej genomgått rektorsutbildning ska göra detta snarast.
- Enligt Kristianstads kommuns "Ledarpolicy" ska alla ledare genomgå Kristianstad kommuns Ledarutvecklingsprogram.
- I skolområdenas ledningsgrupper ska kompetensen inventeras och användas på ett effektivare sätt.
- En sk metabok tas fram i förvaltningens regi.

- Introduktionen av nyanställda rektorer ska ses över och göras mer individuellt anpassad.
- Förvaltningens två utvecklingsstrategier har som huvuduppgift att stödja skolledarna i utvecklingsarbetet. Under 2010 gäller detta särskilt i implementeringsarbetet av skolans reformer, utvecklandet av det systematiska kvalitetsarbetet samt i mål och bedömningsprojekt.

Didaktisk pedagogisk kompetens

Alla pedagoger har kunskap om och god förståelse för gällande styrdokument och omsätter detta i möte med barn och elever

Åtgärder för att pedagogerna ska utveckla sin didaktiska kompetens

- Fullt utnyttjande av Förskolelyft och Lärarlyft. Från hösten 2010 mer styrt vilka inriktningar som prioriteras. Studier som startas ht 2010 görs med bibehållen lön för studerande inom Lärarlyftet.
- Genomföra en strukturerad implementering av reformerna inom förskola/skola, i detta arbete använda samtalsledare och de samtalsmetoder som införts i verksamheten.
- Måluppfyllelseprojekt med inriktning läsa, räkna, skriva, naturvetenskap och teknik, inom förskola, skolbarnsomsorg och grundskola.
- Läsa, räkna skriva satsning genom det sk 9-punktsprogrammet, avser förskola, skolbarnsomsorg, och grundskola.

Mål och bedömning

Alla pedagoger är väl förtrogna i arbetsgången från planering till bedömning och använder kunskapen i sin yrkesutövning

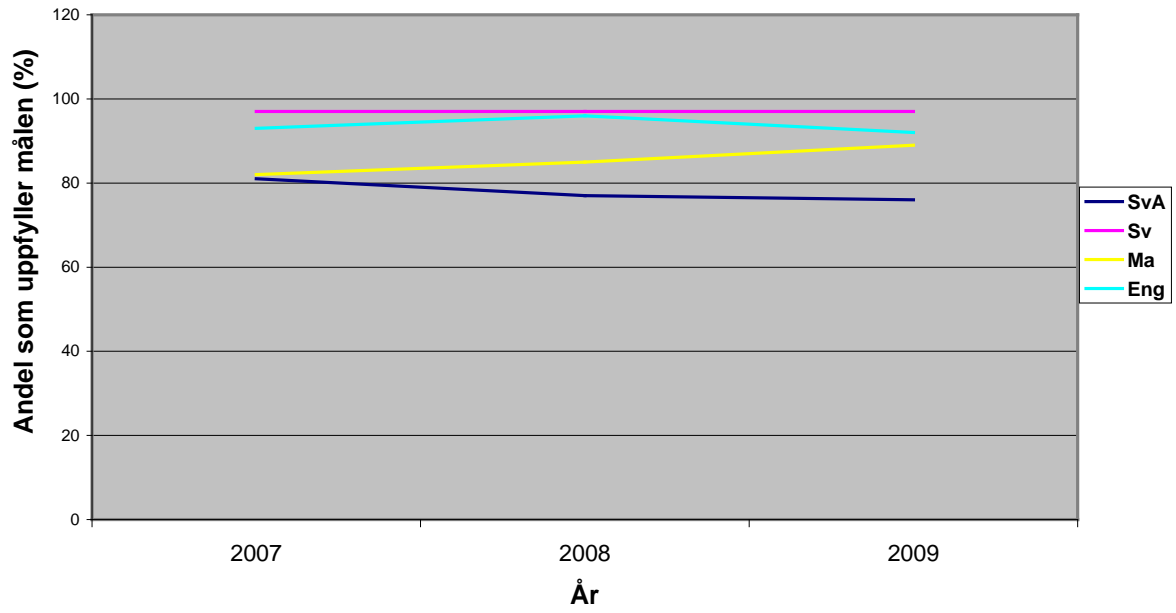
- Fortsätta projekten med Mål- och bedömning.

Bilagor

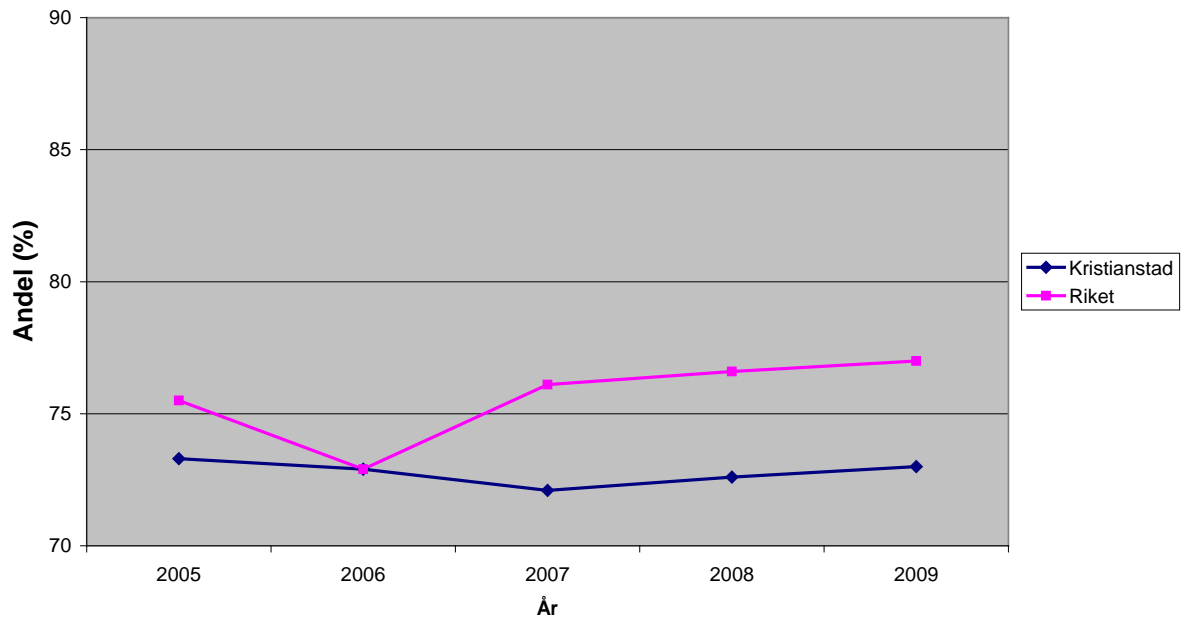
	Antal elever	Genomsnittligt meritvärde	Genomsnittligt meritvärde	Genomsnittligt meritvärde	Andel (%) behörig till nationellt program	Andel (%) behörig till nationellt program	Andel (%) behörig till nationellt program	Andel (%) som nått målen i alla ämnen	Andel (%) som nått målen i alla ämnen	Andel (%) som nått målen i alla ämnen
	2009	2009	2008	2007	2009	2008	2007	2009	2008	2007
Kommunala skolor										
Centralskolan	24	223,3	213,5	233,5	91,7	87,5	100	91,7	62,5	93,5
Degebergaskolan	63	226,6	220,2	197,2	93,7	91,4	85,5	90,5	80,2	67,3
Fjälkinge skola	50	207,6	212,6	202,3	88	89,5	77,4	74	68,4	62,9
Fröknegårdsskolan 6-9	128	191,8	201,6	204,6	86,7	88,4	80,3	65,6	71,3	71,3
Norretullsskolan	84	186,8	183,1	198	71,4	73	83,2	48,8	58,4	70,6
Nosabyskolan	105	202,7	209,8	195,1	91,4	90,4	83,2	80	67,3	56,1
Rönnowskolan	60	210,1	214,9	188,6	88,3	94,1	83,1	71,7	72,5	74,6
Slättängsskolan	93	194	204,1	199,6	76,3	87,9	94,7	65,6	69,7	71,9
Spängerskolan	37	194,9	207,3	205	86,5	90,9	93,5	73	78,8	80,6
Sännaskolan	78	221,5	216,2	219,5	97,4	95,9	95,7	84,6	84,9	77,4
Tollarps skola	58	190,7	195,3	191,9	89,7	82,9	92,9	72,4	68,6	71,4
Väskolan/Fristorpsskolan	98	217,6	215,3	203,3	93,9	92,4	90,4	80,6	77,3	80
Önnestads skola	70	219,4	215,7	204,8	81,4	86,9	82,4	70	81	75
Fristående skolor										
Antonskolan	18	190	218,2	190,9	88,9	100	88,2	72,2	100	58,8
Axonaskolan i Tollarp	7	..	218	207,6	..	100	100	..	73,3	94,1
Kristianstads Montessoriskola	21	230,5	241	229	95,2	95	95	85,7	85	80
Lejonskolan	23	172	157,7	189,5	100	63,6	100	43,5	40,9	73,7
Kommunala skolor i urvalet										
	948	205,1	207,7	201,6	87	88,4	86,5	73	72,6	72,1
Samtliga skolor i urvalet										
	1017	204,7	207,6	201,8	87,6	88,3	87,1	72,8	72,6	72,4
Riket (samliga huvudmän)										
	119042	209,6	209,3	207,3	88,8	88,9	89,1	77	76,6	76,1

Tabell 1. Jämförelse mellan kommunens grundskolor, genomsnittligt meritvärde andel behöriga till gymnasieskolan och andel elever som nått målen i alla ämnen, åk 9 2007-2009

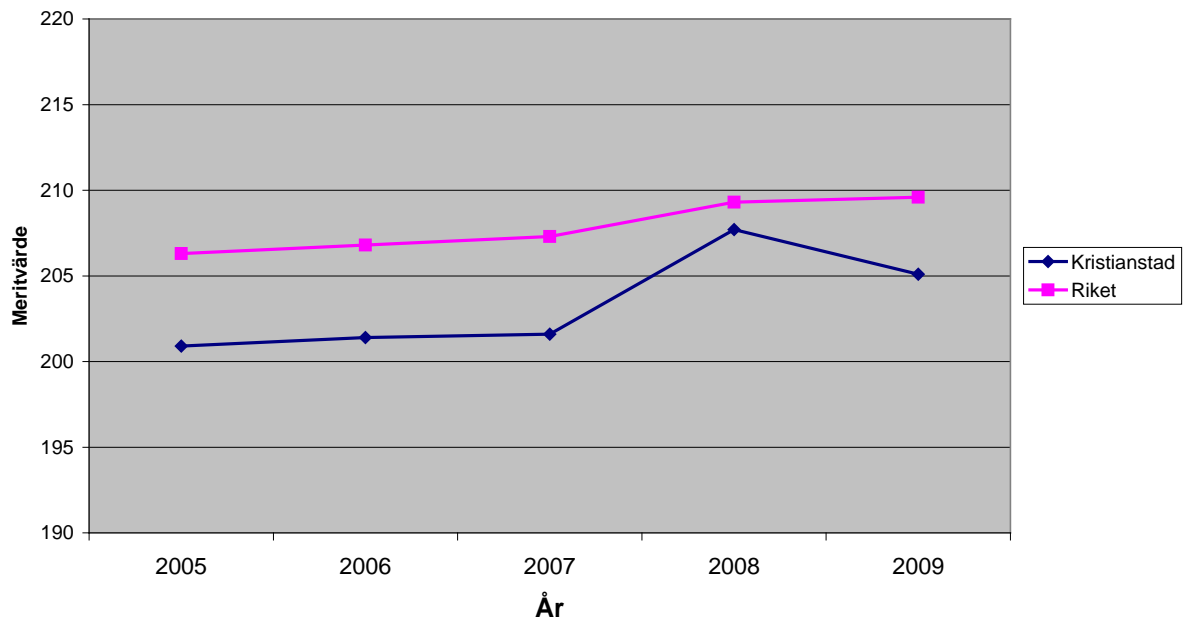
Provbetyg - Ämnesprov årskurs 9

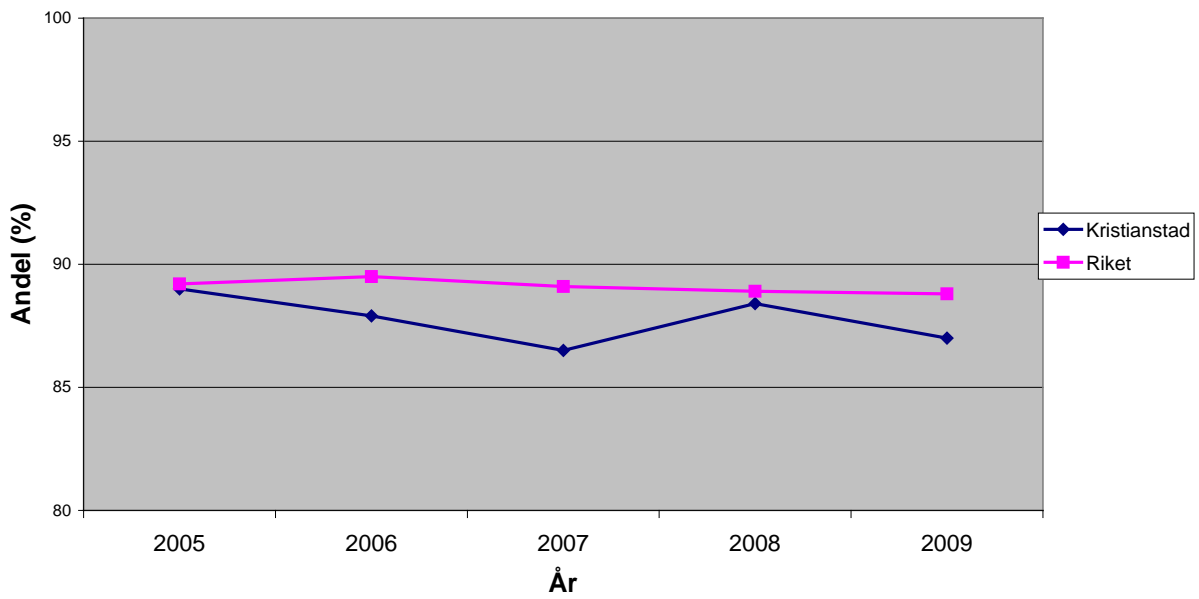
Andel elever med betyg i alla ämnen årskurs 9

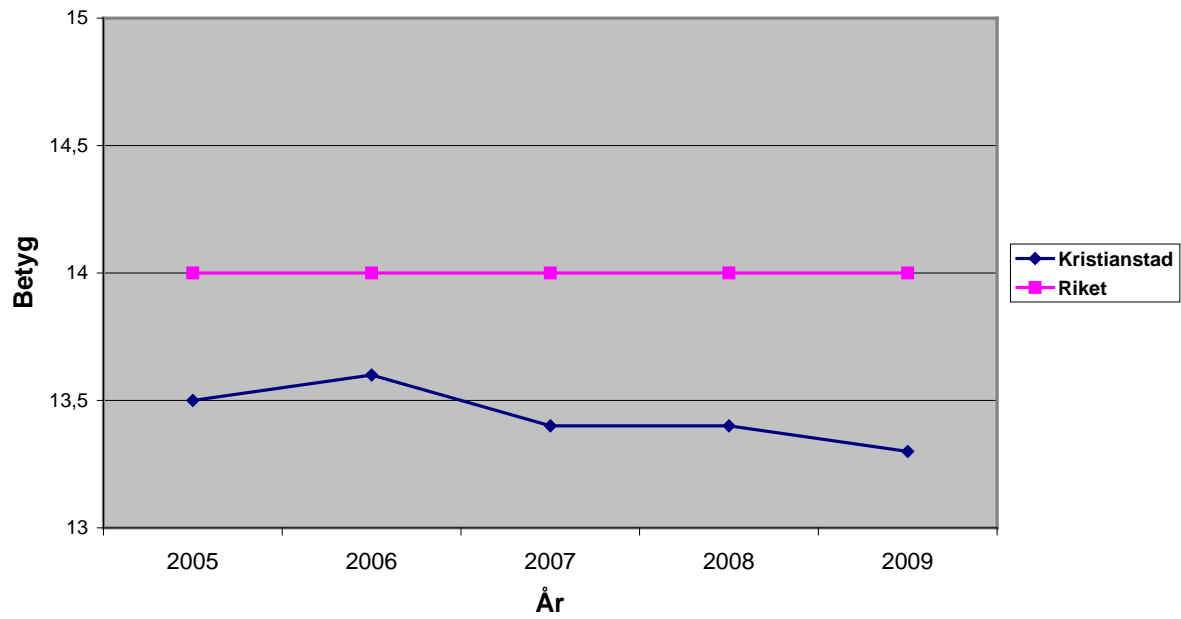
Genomsnittligt meritvärde i årskurs 9

Andel elever behöriga till gymnasieskolans nationella program

Genomsnittlig betygspoäng - Gymnasiet

Andel behöriga elever till högskola av de som fick slutbetyg

